

Þingskjal nr. ____

Flytjandi Hestamannafélagið Fákur, Hestamannafélagið Sprettur, Hestamannafélagið Sörli,
Hestamannafélagið Hörður og Hestamannafélagið Sóti.

Lagt fyrir _____

Tillaga

65. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið í Hveragerði 30. og 31. október 2026, samþykkir að stefnt skuli að því að Landsmóti hestamanna verði til framtíðar fundinn einn varanlegur mótsstaður sem uppfyllir nútíma kröfur um aðstöðu fyrir gesti, keppendur og keppnis- og sýningarhross.

Í því sambandi felur Landsþing stjórn LH að:

1. Skipa starfshóp sem skilgreinir hlutlæg og mælanleg viðmið um framtíðarstað Landsmóts, m.a. um hýsingu og velferð hrossa, aðstöðu keppenda, gistingu, hreinlætis- og baðaðstöðu, þjónustu, samgöngur, heildarakstur keppenda og aðstandenda, umhverfisáhrif stofn-, rekstrar- og viðhaldskostnað, fjármögnun, möguleika til framtíðaruppbyggingar og nýtingu mannvirkja.
2. Tryggja aðkomu fulltrúa keppenda, mótshaldara og aðila með þekkingu á velferð hrossa, rekstri stórra íþróttaviðburða og uppbyggingu íþróttamannvirkja.
3. Meta þá staði sem komi til greina út frá þessum viðmiðum í opnu og gagnsæju ferli.
4. Kynna niðurstöður og tillögu á formannafundi LH 2027 og leggja tillögu að framtíðarstað Landsmóts fyrir Landsþing 2028 til ákvörðunar.
5. Virða þá samninga sem þegar hafa verið gerðir um mótshald, þannig að fastur mótsstaður taki gildi frá fyrsta Landsmóti sem ekki hefur þegar verið úthlutað.

Greinargerð

Breyttar kröfur um aðbúnað hrossa

Mótahald Landsmóta hefur tekið miklum breytingum undanfarna áratugi. Það sem áður fyrr þótti fullnægjandi, til dæmis hvað varðar aðbúnað hrossa, er úrelt í dag. Áður nægði að hafa tvær girðingar, aðra fyrir reiðhesta og hina fyrir keppnishross. Í dag er gerð krafa um að keppnis- og sýningarhross hafi hvert sína stíu og aðstaða sé til þess að viðra þau.

Í stefnu LH um dýravelferð er lögð áhersla á að velferð hestsins eigi alltaf að vera grunnstefið í hestamennskunni. Sömu sjónarmið hljóta að vera höfð að leiðarljósi við val á framtíðarstað Landsmóts, stærsta viðburðar sambandsins. Reynsla undanfarinna móta sýnir að þegar hesthúspláss á og við mótssvæðið dugar ekki þurfa keppendur að flytja hross daglega um langan veg milli gististaðar og mótssvæðis, jafnvel á milli úrslitaspretta. Það eykur álag á hrossin, kostar knapa og aðstandendur mikinn tíma og fjármuni og dregur úr jafnræði milli keppenda.

Við mat á framtíðarstað Landsmóts þarf ekki eingöngu að horfa til fjölda hesthúspláss heldur einnig til fjarlægðar þeirra frá keppnissvæði, aðstöðu til umhirðu og viðrunar hrossa og möguleika á að tryggja þeim nægilega hvíld og ró á meðan mótinu stendur.

Álag á knapa og aðstandendur

Þátttaka í Landsmóti er krefjandi fyrir knapa og aðstandendur, bæði hvað varðar tíma, skipulag og kostnað. Margir knapar eru með fleiri en eitt hross á mótinu og þurfa að sinna þeim samhliða undirbúningi og þátttöku í keppni eða sýningum. Þegar ekki er unnt að hýsa hrossin á mótssvæðinu eða í næsta nágranni þurfa knapar og aðstandendur að verja verulegum tíma í akstur og flutninga milli dvalarstaðar hrossa og keppnissvæðis, oft mörgum sinnum á dag.

Þetta fyrirkomulag getur skapað verulegt álag á keppendur og aðstandendur því dagskrá mótsins er þétt. Langar vegalengdir milli dvalarstaðar hrossa og keppnissvæðis geta jafnframt torveldað undirbúning og hvíld knapa og hrossa og aukið kostnað við þátttöku á mótinu.

Þá er mikilvægt að hafa í huga að aðstandendur gegna oft lykilhlutverki í aðstoð við umhirðu hrossa og annarri aðstoð við keppendur. Landsmót á að vera upplifun fyrir alla sem að því koma, áhorfendur en ekki síður fyrir keppendur. Það á því ekki að vera skipulagt þannig að stór hluti mótsins fari í akstur, flutninga og aðra umsýslu sem unnt væri að draga úr með betri aðstöðu.

Með því að tryggja nægjanlegt hesthúspláss á mótssvæðinu sjálfu eða í næsta nágranni má draga verulega úr þessu álagi, bæta aðstæður keppenda og stuðla að auknu jafnræði þeirra, óháð búsetu og fjárhagslegri getu.

Þjónusta við gesti

Kröfur gesta um aðbúnað og þjónustu, bæði á mótinu sjálfu og í næsta nágranni, hafa að sama skapi aukist. Gestir hlaupa á þúsundum og allt að fjórðungur þeirra kemur erlendis frá. Svæðið og nærsamfélagið verða að geta tekið á móti því álagi sem fylgir slíkum fjölda fólks. Tryggja þarf fjölbreytt úrval gistingar, veitingastaða og matvöruverslana, fullnægjandi hreinlætisaðstöðu á mótssvæðinu og aðgang að baðstöðum í næsta nágranni sem anna þeim fjölda gesta sem sækja mótið. Dæmi eru um að gestir á tjaldsvæðum Landsmóts hafi þurft að aka í annað byggðarlag til að komast í sturtu eða sund og að gisting í nágranni mótsstaðar hafi verið uppseld löngu fyrir mót. Einnig eru dæmi um að verðlagning á gistingu yfir Landsmót hafi verið há í samanburði við önnur tímabil. Þá hefur orkunotkun farartækja breyst og krafa er um að öflugar og aðgengilegar rafbílahleðslur séu í næsta nágranni.

Umhverfismál

Minni flutningar fólks og hrossa styðja við nútíma kröfur um umhverfisvernd. Í umhverfisstefnu LH er hestamönnum ætlað að vera í fararbroddi í umhverfismálum, þekkja umhverfisáhrif starfsemi sinnar og leitast við að lágmarka þau. Sambandið tekur til umhverfismála í allri starfsemi sinni og ætti það einnig að vega þungt við staðarval Landsmóta.

Við val á framtíðarstað Landsmóts þarf að horfa til heildarumhverfisáhrifa mótshaldsins, meðal annars vegna aksturs og flutninga keppenda, hrossa og gesta. Þar skipta samgöngur, vegalengdir frá helstu búsetusvæðum hestamanna og aðgengi erlendra gesta miklu máli. Með því að meta þessa þætti með hlutlægum hætti má stuðla að því að framtíðarstaður Landsmóts samræmist umhverfisstefnu LH og markmiðum um sjálfbært mótahald.

Uppbygging og nýting fjármuna

Á meðan Landsmót færir á milli þriggja staða fær hver staður mótið einungis á sex ára fresti. Fjárfesting í aðstöðu dreifist, hún nýtist illa á milli móta og ekkert svæði nær að byggjast upp í þann gæðaflokk sem stærsti viðburður íslenska hestsins á skilið. Með einum föstum landsmótsstað skapast forsendur fyrir

markvissri langtímauppbyggingu, reglulegu viðhaldi og betri nýtingu þeirra fjármuna sem varið er til mannvirkja og innviða. Slík aðstaða getur nýst hestamönnum betur, meðal annars fyrir Íslandsmót og önnur stórmót eða viðburði. Auðveldara verður að afla fjármagns frá sveitarfélögum, ríki og styrktaraðilum til uppbyggingar. Þannig verður uppbygging landsmótsstaðar ekki einungis fjárfesting vegna viðburðar sem hver mótsstaður hýsir á sex ára fresti samkvæmt núverandi fyrirkomulagi, heldur langtímafjárfesting í innviðum íslenskrar hestamennsku sem nýtist hreyfingunni til framtíðar.

Hróður íslenska hestsins

Landsmót er helsti sýningargluggi íslenska hestsins gagnvart heiminum. Eitt afburðarsvæði, sem byggist upp og batnar með hverju móti, getur orðið fastur viðkomustaður hestunnenda hvaðanæva úr heiminum og lyft ímynd íslenska hestsins og hestaíþróttarinnar. Stórmót annarra íþróttagreina, til dæmis landsleikir í knattspyrnu, eiga sér fasta heimavelli af sömu ástæðum.